

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับเงินหรือทรัพย์สินสนับสนุนจากหน่วยงานในประเทศ ต่างประเทศ
หรือองค์การระหว่างประเทศ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง

สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า ได้มีหนังสือ ที่ สพม ๐๐๐๒/๑๔๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองมีแนวทางการดำเนินงานในการประสานความร่วมมือการทำ กิจกรรมและโครงการร่วมกันระหว่างสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การรับเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของการมีสภาพัฒนาการเมืองและตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมืองฯ ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความร่วมมือและการสนับสนุนในส่วนของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง มีแต่เฉพาะในส่วนของกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเท่านั้นที่มีบทบัญญัติเรื่องนี้ไว้ชัดเจน สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า จึงขอหารือถึงแนวปฏิบัติการรับเงินหรือทรัพย์สินสนับสนุนจากหน่วยงานภายในประเทศ ต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจะสามารถรับการสนับสนุนได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสถาบันพระปกเกล้า (สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองเป็นหน่วยงานอิสระในสถาบันพระปกเกล้า มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของสภาพัฒนาการเมือง^๒ โดยมีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลต่างหากจากสถาบันพระปกเกล้า สภาพัฒนาการเมืองและสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจึงเป็นองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่งที่เป็น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๓๓ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๒๓ ให้มีสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง เป็นหน่วยงานอิสระในสถาบันพระปกเกล้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภาพัฒนาการเมือง รวมทั้งเป็นหน่วยงานธุรการและงานวิชาการ ภายใต้การควบคุมดูแลของประธานสภา

๒ มาตรา ๒๔ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของสภาพัฒนาการเมือง

อิสระภายในสถาบันพระปกเกล้า โดยมีที่มาแห่งรายได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘^๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะต้องจัดสรรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจอยู่แล้ว และเมื่อพิจารณามาตรา ๓๑^๔ ประกอบด้วยแล้ว จะเห็นว่าพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมืองฯ ได้แสดงเจตนารมณ์ไว้ชัดเจนว่าการปฏิบัติการกิจนั้นไม่สมควรรับเงินหรือทรัพย์สินจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคสอง^๕ ที่บัญญัติให้สภาพัฒนาการเมืองต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลางทางการเมือง ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองไม่อาจรับเงินหรือทรัพย์สินจากต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศเพื่อใช้สนับสนุนในการดำเนินงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองเองได้

(๒) จัดทำบัญชีรายชื่อและรับจดทะเบียนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมตามมาตรา ๗ (๒) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เป็นหน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาพัฒนาการเมือง และคณะกรรมการของสภาพัฒนาการเมือง

(๔) ประสานงานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) และมาตรา ๑๕ วรรคสอง

(๕) เป็นหน่วยธุรการให้แก่คณะกรรมการสรรหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสรรหาสมาชิกตามที่คณะกรรมการสรรหามอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภาหรือคณะกรรมการบริหารสำนักงานมอบหมาย

มาตรา ๒๘ ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินอุดหนุนให้สถาบันเพื่อการปฏิบัติการกิจของสภาพัฒนาการเมืองและสำนักงาน และเงินอุดหนุนดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อกิจการอื่นอันมิใช่กิจการของสภาพัฒนาการเมืองมิได้

มาตรา ๓๑ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองขึ้นในสถาบันเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๔๒

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๔) ดอกผลหรือรายได้อื่น

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) ต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่กำหนดทิศทางการดำเนินการของสภาพัฒนาการเมือง และต้องมีใช่เป็นการรับเงินหรือทรัพย์สินจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

มาตรา ๖ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้สภาพัฒนาการเมืองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

การดำเนินการของสภาพัฒนาการเมืองต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลางทางการเมืองและการจัดทำแผนพัฒนาการเมืองให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วนทางสังคมและจากภูมิภาคต่าง ๆ

สำหรับการรับเงินหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานภายในประเทศมอบให้นั้น โดยที่สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล การรับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคลอื่นที่มีใช้เพื่อสมทบกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามมาตรา ๓๑ (๓)^๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมืองฯ จึงต้องกระทำในนามของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเมื่อได้กระทำเช่นนั้นแล้วก็อาจมีปัญหว่า เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมอบมานั้นย่อมตกเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย ในสถาบันพระปกเกล้า ตามมาตรา ๒๐ (๔)^๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อตกเป็นของกองทุนนี้แล้ว จะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสภาพัฒนาการเมืองได้เพียงใด ย่อมอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันพระปกเกล้าและคณะกรรมการบริหารสถาบันพระปกเกล้าที่จะต้องพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๒

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๗มาตรา ๒๐ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสถาบัน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานของสถาบัน ประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน
- (๓) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๕) ดอกผลหรือรายได้อื่น
- (๖) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

เงินทุนประเดิมตาม (๑) และเงินอุดหนุนตาม (๒) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่สถาบันโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน